

La mediació cultural com a disputa institucional

Publicat per [Interacció](#) [1] el 18/12/2018 - 11:19 | Última modificació: 08/05/2026 - 11:53

Rellegit avui, el text anticipa una qüestió que s'ha tornat central en moltes polítiques culturals locals: la mediació sovint ha crescut institucionalment sense modificar realment les estructures de decisió cultural. Molts equipaments han incorporat programes de mediació mentre mantenien intactes les jerarquies de programació, els criteris de legitimitat artística o els mecanismes de relació amb el territori. La mediació es converteix així en una capa complementària que acompanya els projectes, però que rarament condiona les prioritats institucionals.

La pregunta final que formulava l'article continua tenint força política: hi pot haver cultura sense mediació? Potser avui caldria reformular-la lleugerament. No tant si existeix cultura sense mediació, sinó quina mena de mediació reforça les estructures existents i quina és capaç d'alterar-les. (n. de l'e., 2026)

Durant molts anys, la mediació cultural es va presentar com un mecanisme de proximitat entre institucions i públics. Una mena de pont amable destinat a facilitar la comprensió de les obres, ampliar accessos o suavitzar les distàncies simbòliques entre cultura i ciutadania. Però rere aquesta aparent neutralitat hi havia una pregunta molt més profunda: qui decideix les condicions de la relació cultural i des de quina posició es construeix el sentit compartit de les pràctiques culturals?

El llibre *La médiation culturelle: cinquième roue du carrosse?* apareix en un moment en què la mediació ja ha deixat de ser un apèndix marginal dels museus per convertir-se en un camp professional i conceptual en expansió. El debat ja no gira només entorn de l'accessibilitat, sinó sobre la mateixa arquitectura institucional de la cultura. La mediació començava a qüestionar la idea segons la qual les institucions culturals produeixen continguts i els públics simplement els reben.

El llibre coordinat per Elisabeth Caillet, Fanny Serain, François Vaysse i Patrice Chazottes permet entendre que la mediació no és només transmissió. És una forma d'organitzar les relacions entre coneixement, legitimitat i participació. Això explica que el text insisteixi en el caràcter polièdric i difícilment delimitable del concepte. La mediació travessa educació, comunicació, museografia, interpretació i producció cultural. També fa visibles tensions internes dels equipaments: qui defineix els relats, qui adapta els llenguatges, qui interpreta els públics i qui assumeix la responsabilitat política de fer accessible una experiència cultural sense reduir-la a consum ràpid.

La imatge que dona títol al llibre és especialment reveladora. Preguntar si la mediació és "la cinquena roda del carruatge" implica preguntar si és un element prescindible o si, en realitat, evidencia una mancança estructural del model cultural actual. La qüestió està plenament oberta. En un context marcat per desigualtats culturals persistents, fragmentació dels públics i crisi de legitimitat de moltes institucions, la mediació ja no es pot entendre només com una tècnica pedagògica. És també una disputa sobre el valor públic de la cultura i sobre la manera com les institucions construeixen relació, reconeixement i participació.

En conseqüència, cal que ens preguntem si hi pot haver cultura sense mediació.

La mediació cultural no només acompanya la recepció de les obres. També defineix com les institucions imaginem els seus públics i organitzen la relació amb la ciutadania.

Referència

Serain, F., Chazottes, P., Vaysse, F., i Caillet, E. (Dir.). (2016). *La médiation culturelle: cinquième roue du carrosse?* L'Harmattan.

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: públics de la cultura

Etiquetes: educació i cultura

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/cultura-mediacio>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7674>